

Branden i Buttle, juli 2006

Inventering och dokumentation

Altajme 1:35. Lst. diarienummer 431-5494-06

ArkeoDok

Rapport ArkeoDok 2006:11

Bakgrund

I juli 2006 härjade en mindre skogsbrand inom skogsområdet sydöst om Altajme gård i Buttle socken, nära gränsen till Ala socken (fastigheten Altajme 1:35). Branden, som orsakades av ett blixtnedslag, upptäcktes av lokalbefolkningen som larmade brandkåren på ett tidigt stadium. Tack vare den snabba insatsen kunde branden begränsas och släckas tämligen snabbt. Brandområdet täcker en yta på ca 250 x 350 meter och utgörs av dels gles barrskog på hållmark, dels en skogsplantering, där träden planterades för ca 14 år sedan.

Med tanke på de tämligen omfattande skador på fornlämningar som uppstod vid branden i Kräklingbo 1992, och det stora antal nya fornlämningar som framkom, uppdrog länsstyrelsen på Gotland åt ArkeoDok att utföra en inventering av området med avseende på förekomsten av fornlämningar och eventuella skador.

Området

Det aktuella området är beläget ca 2 km sydost om Altajme i ett helt skogbeväxt område, längs en mindre skogsväg. Området har, såväl under förhistorisk tid som sen tid, utgjort utmark och har aldrig hyst någon form av bebyggelse, så långt man kan bedöma utifrån dagens kunskap (se Carlsson 1979). Inga fornlämningar finns i dagsläge registrerade i området eller i dess närhet.

Förbi området löper en äldre väg; en av dessa vanliga skogsvägar som korsar utmarken och leder från en socken till en annan. Dessa vägar kantas som regel av enstaka stensättningar eller mindre grupper av gravar, som en form av gräns- eller revirmarkering.

Inventering

Inventering av området skedde under september månad 2006 av undertecknad. Härvid kunde konstateras att branden inte på samma sätt som vid branden vid Torsburgen i Kräklingbo 1992, påverkat hela växttäcket. En del av de träd som var påverkade av branden föreföll kunna ta sig, trots branden.

Den norra delen av brandområdet utgörs av ett flackt, stenigt område, till en del svagt sankt, beväxt med en nyplantering, gjord för ca 14 år sedan av trädens storlek att döma. Den södra delen är hållmark och i sydost finns ett sankt område. Genom området leder en svag väg, som inte kan följas längre än in en bit i det forna hygget. Den omfattande markberedningen som utförts har sannolikt till en del raderat ut spåren av vägen.

I omedelbar anslutning till den svaga vägen påträffades två anläggningar som bedömts vara osäkra stensättningar. De utgörs av en enskiktad stenpackning av som regel 0,1 meter stora gråstenar (se beskrivningen, bilaga 1). Trots deras mycket diffusa form är det möjligt att det rör sig om gravar, inte minst med tanke på den tydliga koncentrationen av mindre gråstenar till området. Anläggningarna bör noteras i fornminnesregistret och beaktas i samband med eventuella förändringar av den diffusa vägen eller andra markgrepp i området.

Utöver dessa två anläggningar påträffades inga ytterligare fornlämningar eller andra kulturspår.

Doc. Dan Carlsson
ArkeoDok

Litteratur

Carlsson. D. 1979. Kulturlandskapets utveckling på Gotland.

Bilaga 1 Beskrivning av påträffade anläggningar

Brandområdets avgränsning är enligt följande koordinater enligt system RT90.

I söder; 1665858ö, 6365272N

I väster; 1665858ö, 6365314N

I norr; 1665884ö, 6365377N

I öster; 1665924ö, 6365360N

I sydöst; 1665932ö, 6365292N

Ny fornlämning

2 stensättningar (?)

Belägenhet: I gles tallskog i kanten av hällmark och omedelbart sydost om mindre skogsväg

Anläggning 1. Stensättning, diffus till formen, närmast rund. Diameter ca 4 meter och 0,1 meter hög, bestående av en gles och ojämn stenpackning av 0,10 – 0,15 m stora gråstenar, i hög grad övertorvad. Inga konstruktionsdetaljer kan skönjas. Osäker som grav, men koncentrationen av gråstenar, som inte förekommer i övrigt i området, antyder att det kan vara frågan om en grav. Koordinat centralt i anläggningen enligt RT90; 1665866ö, 6365299N

Anläggning 2. Belägen 15 meter sydväst om nummer 1 och omedelbart intill och sydöst om mindre skogsväg.

Stensättning (?), rund, ca 2,5 meter i diameter och 0,1 meter hög. Gles stenpackning av 0,10-0,15 meter stora, företrädesvis gråstenar. Till stora delar övertorvad. Mittgrop, 0,6 meter i diameter och 0,2 meter djup. Koordinater enligt RT90; 1665861ö, 6365284N

Brandområdet sydöst om Altajme gård, Buttle socken, juli 2006

